

Työstä eläkkeelle – miten työ ja työolot vaikuttavat eläkkeelle siirtymiseen?

Tutkimusseminaari 18.9.2023

Tiedekulma

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Ohjelma

- **Sanna Tenhunen:** Työ, terveys ja sosiaaliset suhteet vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustalla
- **Anu Polvinen:** Työssä eläkkeen ohessa
- **Satu Nivalainen:** Kannustimien merkitys eläkkeelle siirtymisessä ja työssä jatkamisessa
- **Liisa-Maria Palomäki:** Miten elämänlaadun koettiin muuttuneen eläkkeelle siirryttäessä?

Keskustelu:

- **Harri Hellstén,** Suomen Yrittäjät
- **Ville Kopra,** Akava
- **Jenni Pääkkönen,** valtiovarainministeriö

Työ, terveys ja sosiaaliset suhteet vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustalla

Tuloksia vuosina 2019–2021 työstä vanhuuseläkkeelle siirtyneiden kyselytutkimuksesta

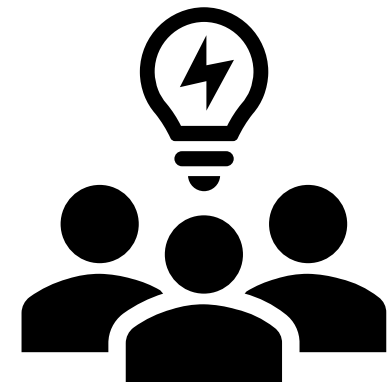
Sanna Tenhunen

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Monipuolisen tiedon tarve

- Mikä pidentää työuria ja myöhentää eläkkeelle siirtymistä?
 - Onko tässä eroja väestöryhmien välillä?
- Tilastot ja rekisterit kertovat paljon, mutta eivät kaikkea
 - Kyselyillä voidaan selvittää mielipiteitä ja kokemuksia
- Tarvitaan tuoretta tietoa eläkkeelle siirtyneiden näkemyksistä
 - **Työstä eläkkeelle -kyselytutkimus**

Työstä eläkkeelle -kyselytutkimuksen teemat

työ ja työolot

sosiaaliset ja
terveydelliset
tekijät

työskentely
eläkkeen ohella

taloudelliset
kannustimet

eläkkeelle
siirtyminen ja
elämänlaatu

Työstä eläkkeelle -kyselytutkimus: keneltä kysyttiin

- 2019–2021 vanhuuseläkkeelle siirtyi noin 125 000 henkilöä
 - 60 % palkansaajia
 - 20 % työttömiä
 - 10 % yrittäjiä
 - 10 % työvoiman ulkopuolelta

- Palkkatyössä edellisen vuoden lopussa
- Työeläkevakuutetut tulot > 5 000 €
- Lähetettiin **5 000** satunnaisesti valitulle henkilölle
- Vastausaste **68 %**, 3 378 vastausta
- Aineistoon yhdistetty rekisteritietoja työurasta ja eläkkeestä

Työ, terveys ja sosiaaliset suhteet vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustalla

Tuloksia ensimmäisestä raportista

Eläketurvakeskuksen
tutkimuksia

03
2023

Työ, terveys ja sosiaaliset suhteet vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustalla

Kyselytutkimus työstä vanhuuseläkkeelle siirtyneille

Sanna Tenhunen, Noora Järnefelt, Satu Nivalainen,
Anu Polvinen ja Aart-Jan Riekhoff

Tässä raportissa tarkastellut teemat

työ ja työolot

sosiaaliset ja
terveydelliset
tekijät

työskentely
eläkkeen ohella

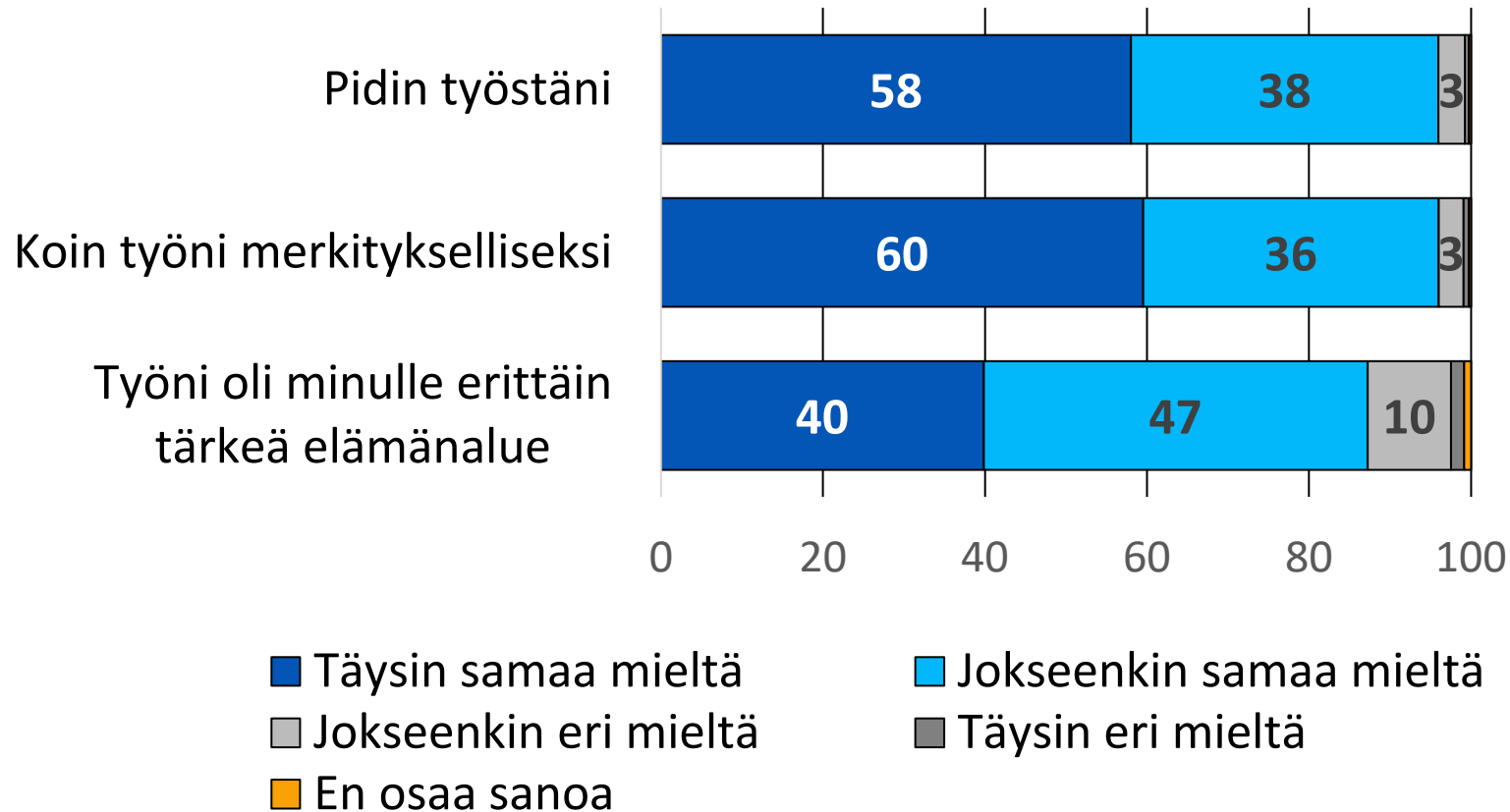
taloudelliset
kannustimet

eläkkeelle
siirtyminen ja
elämänlaatu

Lähes kaikki pitivät työstään

Oma käsitys työstä

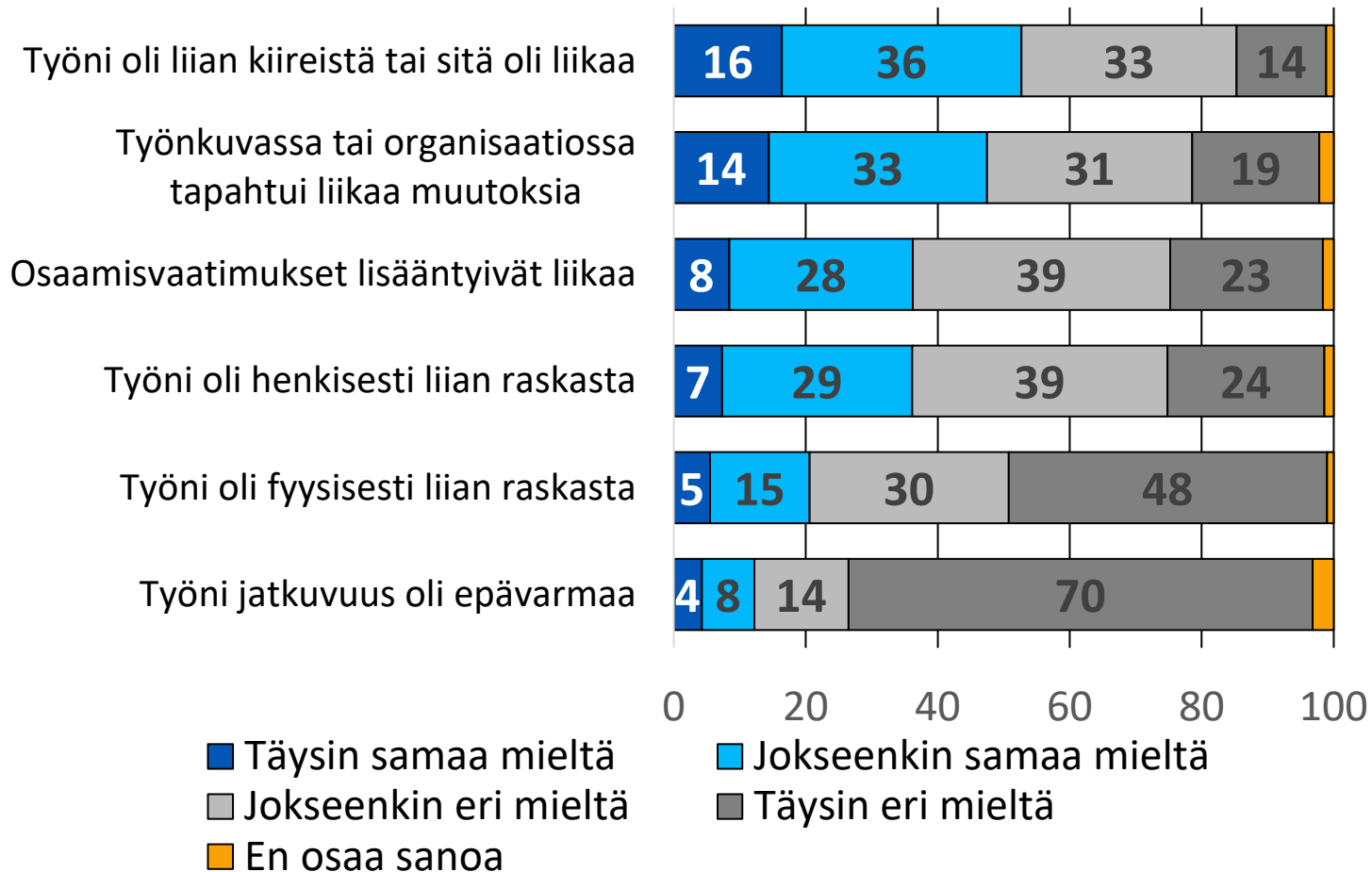
Väestöryhmittäiset erot pieniä

- täysin samaa mieltä olevia enemmän vanhempana eläkkeelle siirtyneiden joukossa

Kokemukset kiireestä ja muutoksista yleisiä

Työn vaativuus ja muutokset

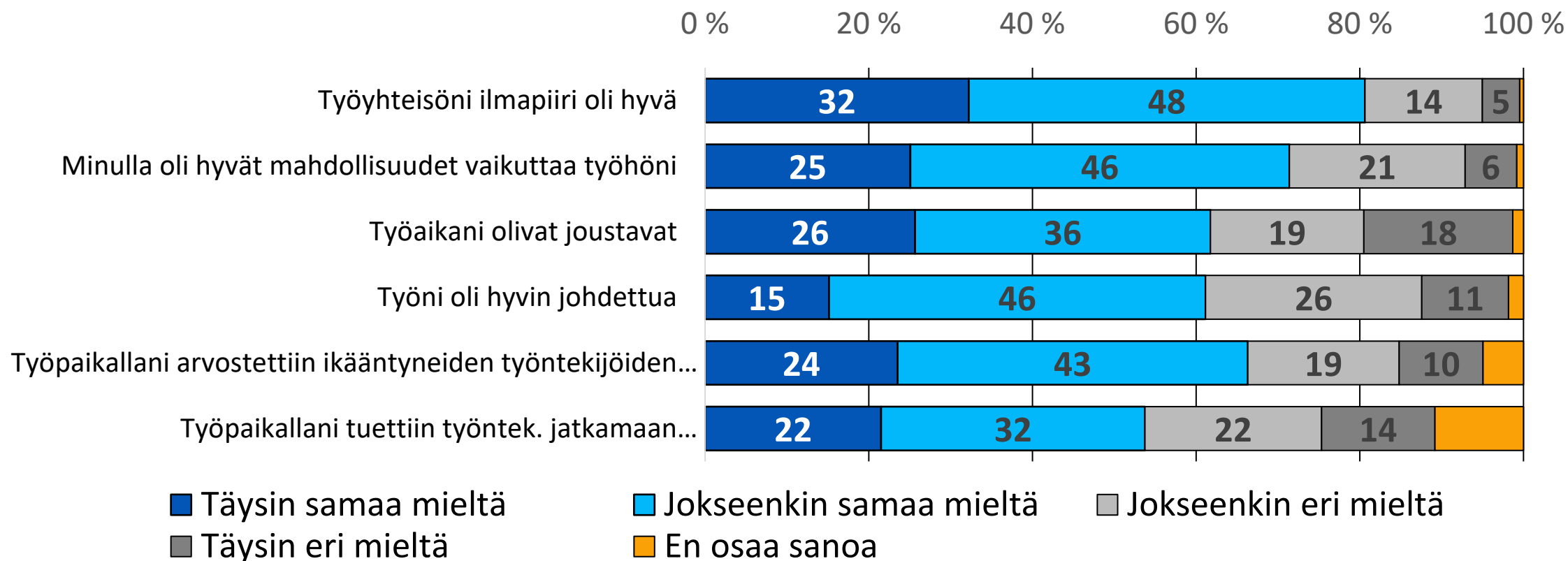
Vanhempana eläkkeelle jääneet kokivat *harvemmin*

- työn kiireisyyttä
- muutoksia työssä
- osaamisvaatimusten kiristymistä
- työn henkisesti raskaaksi

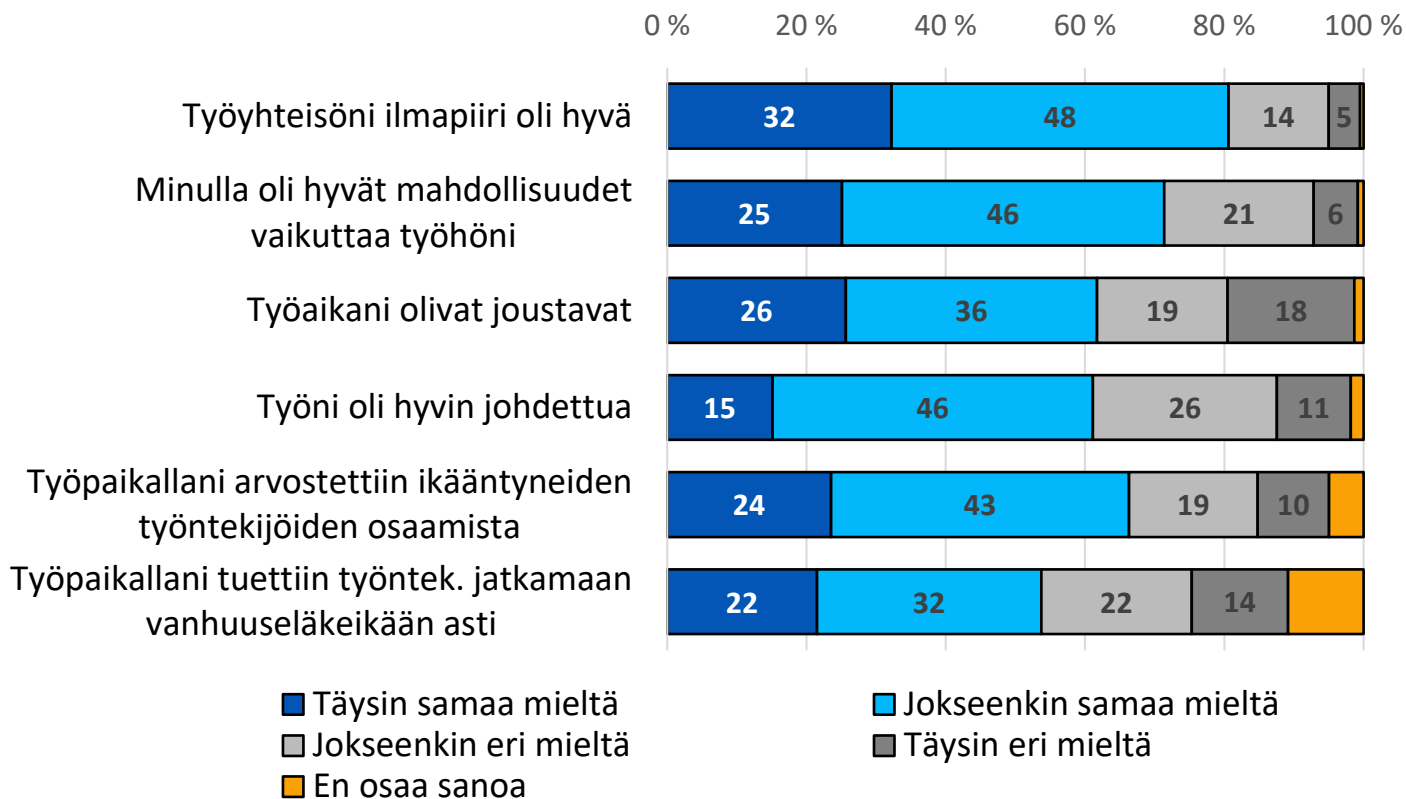
Käsitykset työilmapiiristä ja vaikutusmahdollisuuksista pääosin myönteisiä

Työilmapiiri, vaikutusmahdollisuudet ja suhtautuminen ikääntyneisiin työntekijöihin

Käsitykset työilmapiiristä ja vaikutusmahdollisuuksista pääosin myönteisiä

Työilmapiiri, vaikutusmahdollisuudet ja suhtautuminen ikääntyneisiin työntekijöihin

Vanhempana eläkkeelle jääneet kokivat *useammin*, että heillä oli ollut

- hyvät vaikutusmahdollisuudet
- joustavat työajat
- ikääntyneiden osaamista oli arvostettu
- ikääntyneiden työssä jatkamista oli tuettu

Työn ja työolojen vaikutus eläkkeelle jäämiseen

40 % koki työhön ja työoloihin liittyvien tekijöiden vaikuttaneen paljon / melko paljon eläkkeelle jäämiseen

Mitä vanhempana eläkkeelle oli jääty, sitä harvemmin työolojen oli koettu vaikuttaneen eläkkeelle jäämiseen

Vaikuttanut vähän / ei lainkaan:

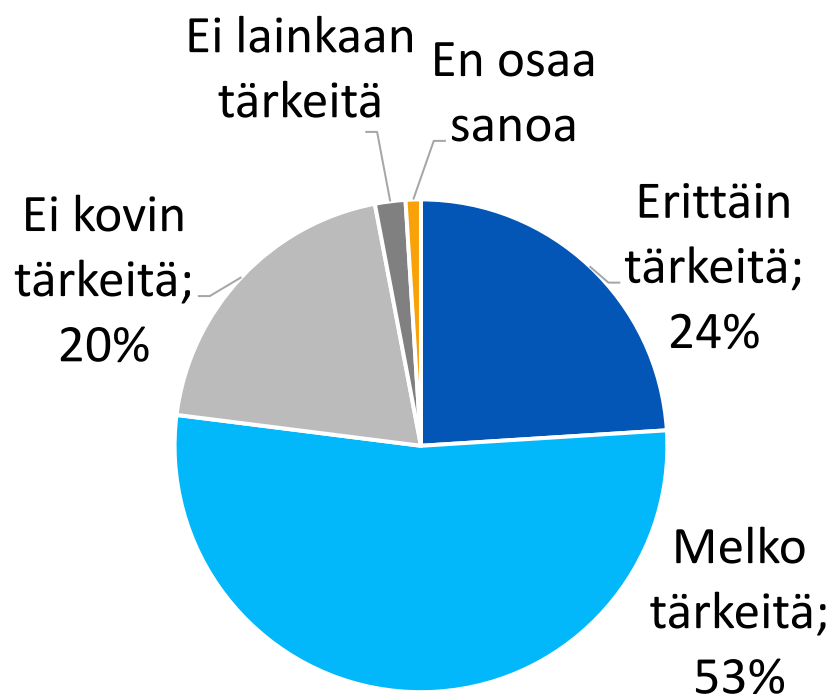
63 v: 20 %

66+v: 43 %

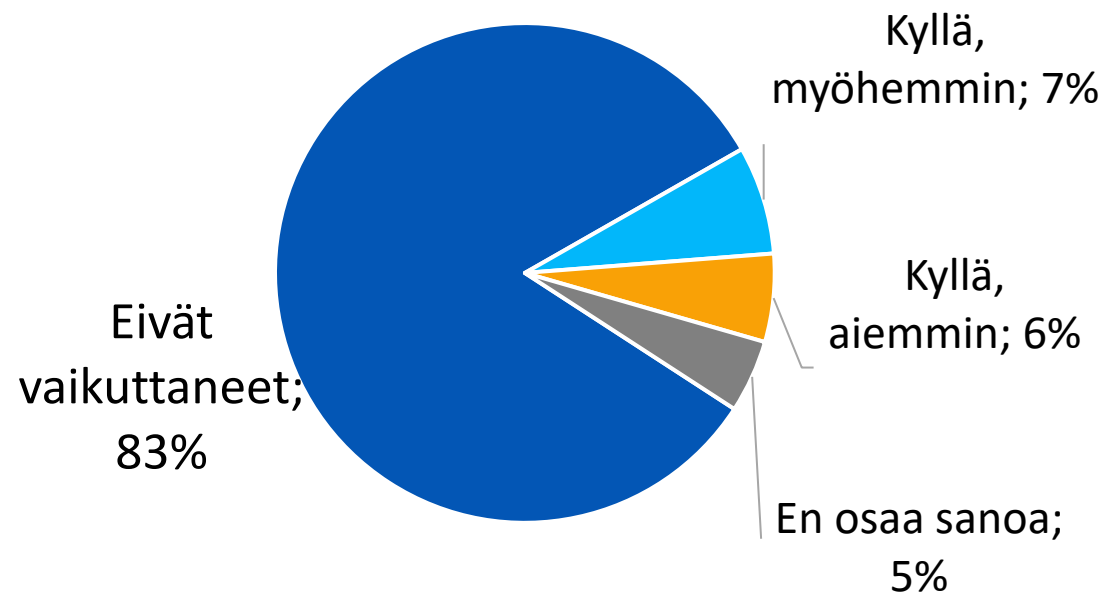

Työpaikan sosiaaliset suhteet tärkeitä

Kuinka tärkeitä työpaikan sosiaaliset suhteet olivat teille ennen eläkkeelle jäämistä?”

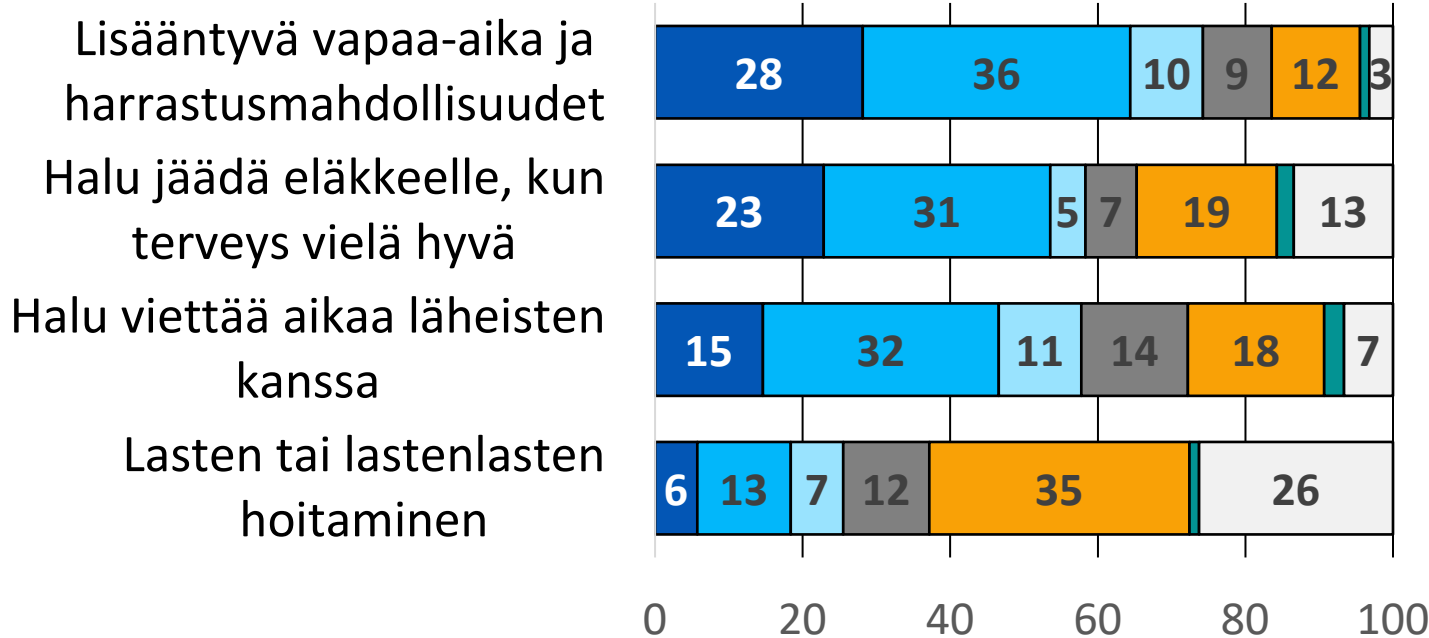

Vaikuttivatko työpaikan sosiaaliset suhteet eläkkeelle jäämiseenne?

Vapaa-ajan ja läheisten vaikutus

Vaikuttivatko seuraavat asiat eläkkeelle
jäämiseenne?

■ Paljon ■ Melko paljon ■ Melko vähän
■ Vähän ■ Ei lainkaan ■ En osaa sanoa
□ Ei koske minua

Vanhempana eläkkeelle
siirtyneille nämä olivat
tärkeitä selvästi
harvemmin

Mitä tuloksista voi päätellä?

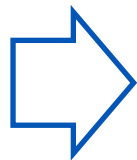
Tutkimus antaa viitteitä siitä, että työ ja työolot ovat yhteydessä eläkkeelle jäämisikään

Vanhempana eläkkeelle siirtyneillä

- useammin myönteinen käsitys omasta työstä
- harvemmin kokemuksia työn liiallisesta kiireestä, muutoksista tai raskaudesta

Myös työpaikan sosiaaliset suhteet, vapaa-aika ja läheisten tilanne ovat yhteydessä eläkkeelle siirtymiseen

Vanhempana eläkkeelle siirtyneillä

- työpaikan sosiaaliset suhteet vaikuttivat useammin eläkkeelle siirtymistä myöhentävästi
- työhön ja työoloihin, vapaa-aikaan ja läheisiin liittyvät tekijät vaikuttivat keskimääräistä harvemmin

Työssä eläkkeen ohessa

Työstä vanhuuseläkkeelle vuosina 2019-
2021 siirtyneiden kiinnostus jatkaa työssä

Anu Polvinen

anu.polvinen@etk.fi

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

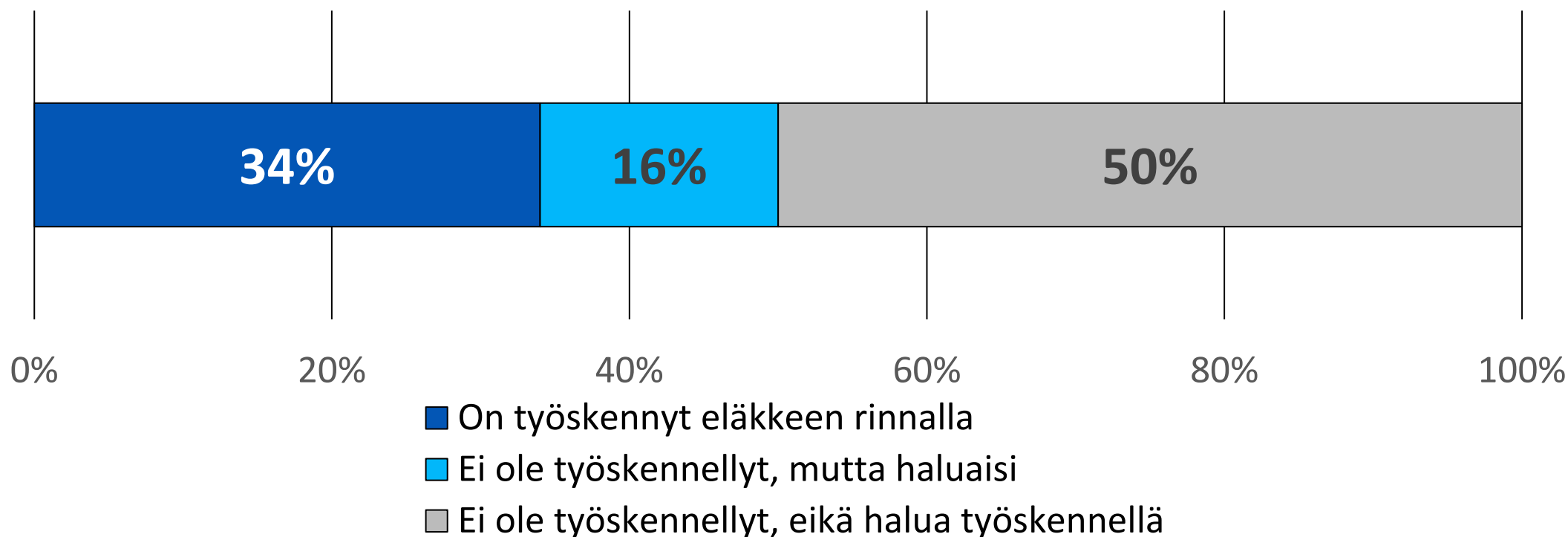
Mitä selvitetään?

- Kuinka moni palkkatyöstä vanhuuseläkkeelle siirtyneistä jatkaa työssä eläkkeen ohessa? Kuinka moni haluaisi jatkaa työssä?
- Työskennelläänkö eläkkeellä samalla työnantajalla ja samoissa työtehtävissä? Missä ammateissa?
- Kuinka kauan työskentelyä eläkkeellä aiotaan jatkaa?
- Paljonko eläkkeen ohella työskentelystä saadaan tuloja?
- Työnteon motiivit/syyt, miksi eläkkeellä ei työskennellä?

Puolet palkkatyöstä vanhuuseläkkeelle siirtyneistä on työskennellyt tai haluaisi työskennellä eläkkeen rinnalla

Palkkatyöstä vuosina 2019–2021 vanhuuseläkkeelle siirtyneiden kiinnostus jatkaa työssä eläkkeen ohessa, %

Joitain paloja tuloksista:

- 68 % työssäkäyvistä eläkeläisistä kertoi työskentelevänsä epäsäännöllisesti tai satunnaisesti
- Suurin osa työskenteli samalla työnantajalla (60 %) ja samanlaisissa työtehtävissä (79 %)
- Lähes puolet työskenteli asiantuntija-ammateissa (mm. terveydenhuolto)
- Noin puolet (47 %) työssäkäyvistä eläkeläisistä aikoi jatkaa työssäkäyntiä korkeintaan kaksi vuotta, reilu kolmannes (38 %) ei osannut arvioida
- **Motiivit työlle:** Työn mielekkyys ja tarpeellisuuden tunne. Taloudelliset syyt harvemmin motiivina.
- **Syyt, miksi ei työskentele:** Halu nauttia eläkepäivistä, pitkä työura, sopivaa työtä ei ole, iän vuoksi ei palkata. Osaamispuutteet, heikko terveydentila tai jaksaminen harvemmin syynä.

Kannustimien merkitys eläkkeelle siirtymisessä ja työssä jatkamisessa

Satu Nivalainen

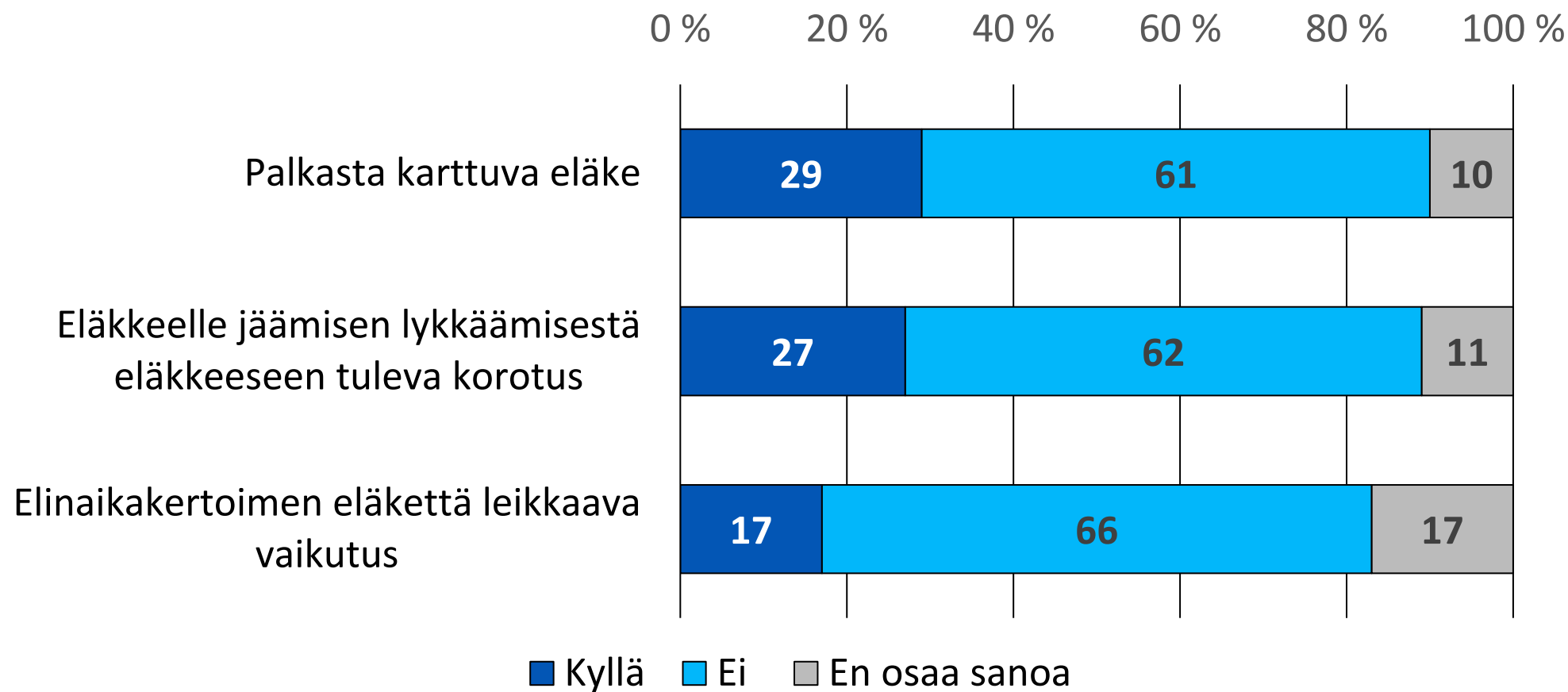
Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Mikä kannustaisi työurien pidentämiseen?

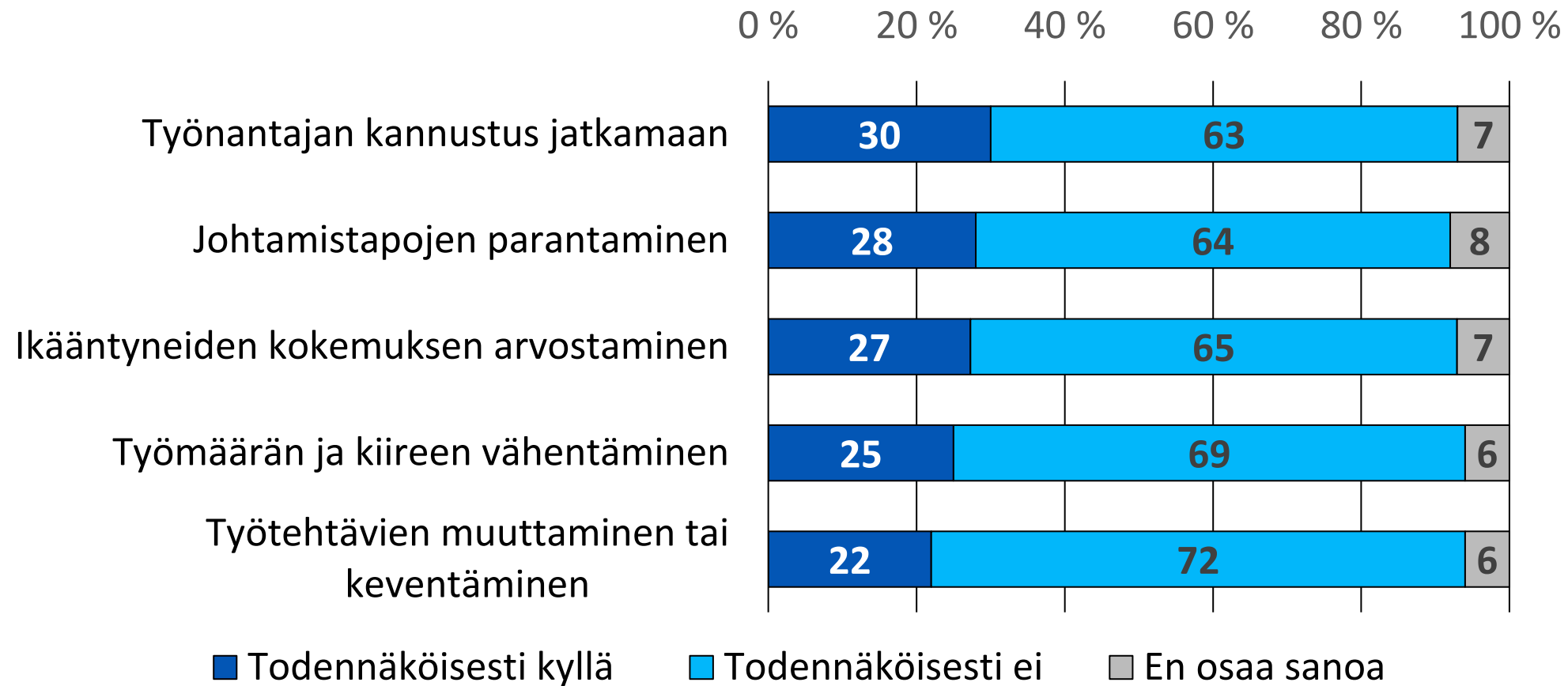
- Työurien pidentäminen on eläkepolitiikan tärkeimpiä tavoitteita.
- Vuoden 2017 eläkeuudistuksessa sovittiin vanhuuseläkeiän asteittaisesta noususta, mikä pidentää työuria vähitellen.
- Mutta onko keinoja, jotka kannustaisivat eläkeiän kynnyksellä olevia lykkäämään eläkkeelle jäämistään vapaaehtoisesti?
- Toimivatko taloudelliset kannustimet vai voitaisiinko työuria pidentää työnantajien toimintaa tai työoloja muokkaamalla?
- On tärkeää ymmärtää, mitä eläkkeelle siirtyneet ajattelevat näistä asioista.

”Kannustivatko seuraavat taloudelliset asiat myöhentämään eläkkeelle jäämisen ajankohtaa?”

”Olisiko jokin tai useammat seuraavista tekijöistä saanut jatkamaan työssä pidempään?”

Sekä taloudelliset kannustimet että työnantajan toiminta tärkeää

- Taloudellisilla kannustimilla on merkitystä eläkkeelle siirtymispäätöksessä osalle eläkeikää lähestyvistä.
- Työnantajan toiminta on merkityksellistä yhtä suurelle osalle!

Miten elämänlaadun koettiin muuttuneen eläkkeelle siirryttäessä?

Liisa-Maria Palomäki

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Yleiskuva muutoksista

Alue	Muutos
Elämänlaadun kokonaisuus	++
Tyytyväisyys vapaa-ajan määrään	+++
Jaksaminen	++
Terveys	+
Sosiaaliset suhteet	-
Menojen kattaminen	- -

”Tämä on ihanaa aikaa.

Saa tehdä mitä haluaa
ja milloin haluaa.

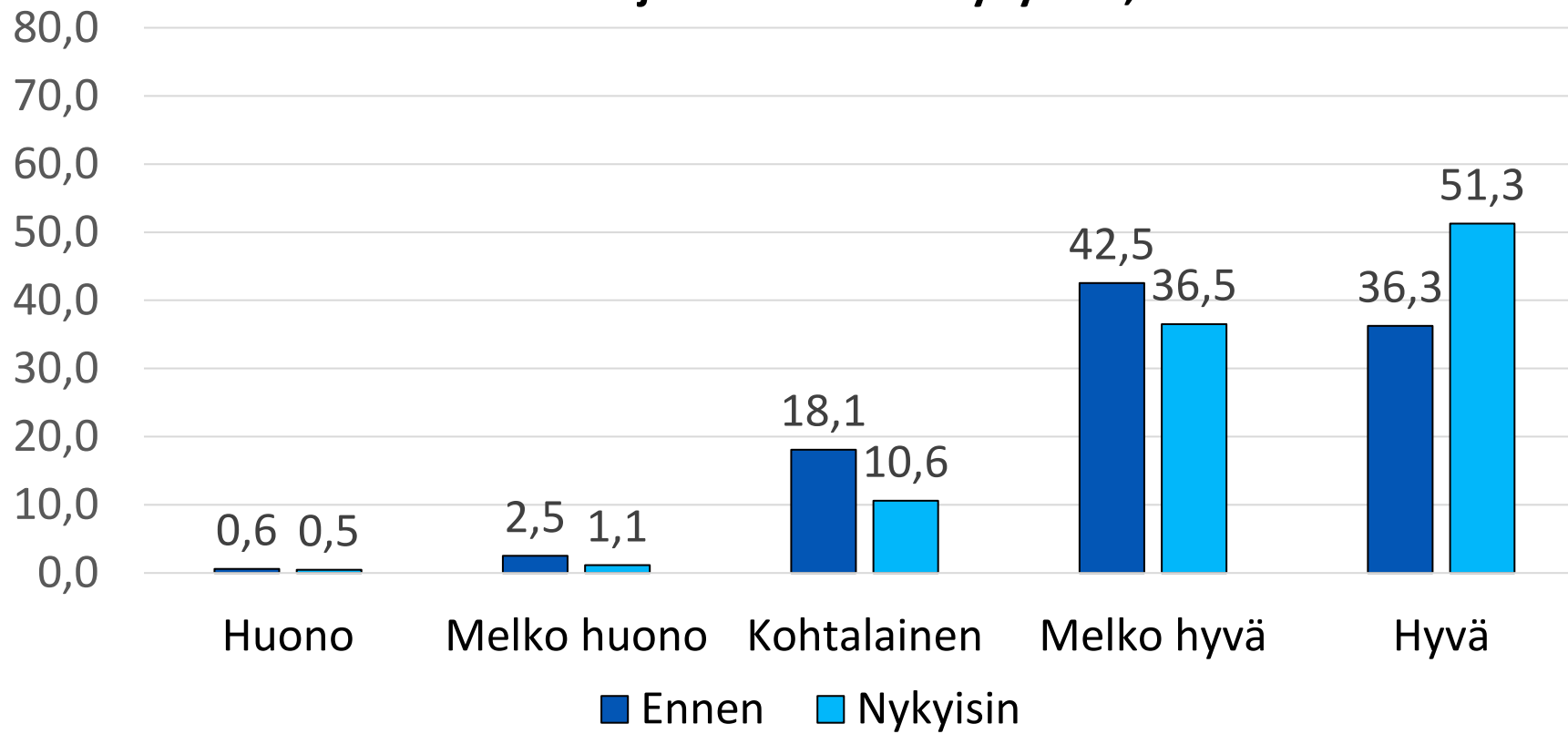
Työurani 41v. riitti.

Ainut miinus on liian
korkea eläketulon
verotus.”

Elämänlaatu parantui keskimääräistä useammin naisilla, 63-vuotiaana eläkkeelle siirtyneillä ja niillä, joiden terveys oli heikompi

”Millainen elämänlaatunne kokonaisuudessaan oli ennen eläkkeelle jäämistä? Entä nykyisin”, %

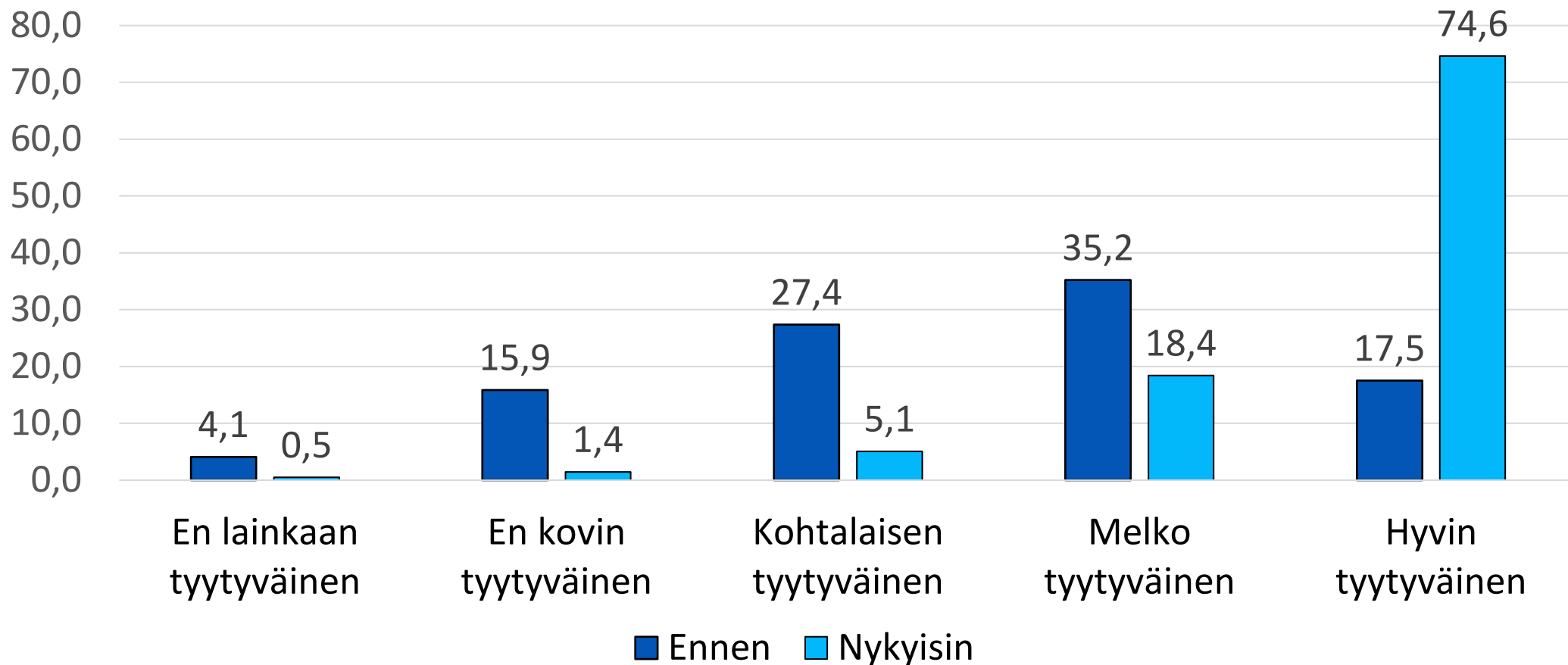
Keskiarvo:
ennen 4,11
nykyisin 4,37

Yleiskuvan taustalla:
60 %:lla pysyi samana
30 %:lla parantui
10 %:lla heikentyi

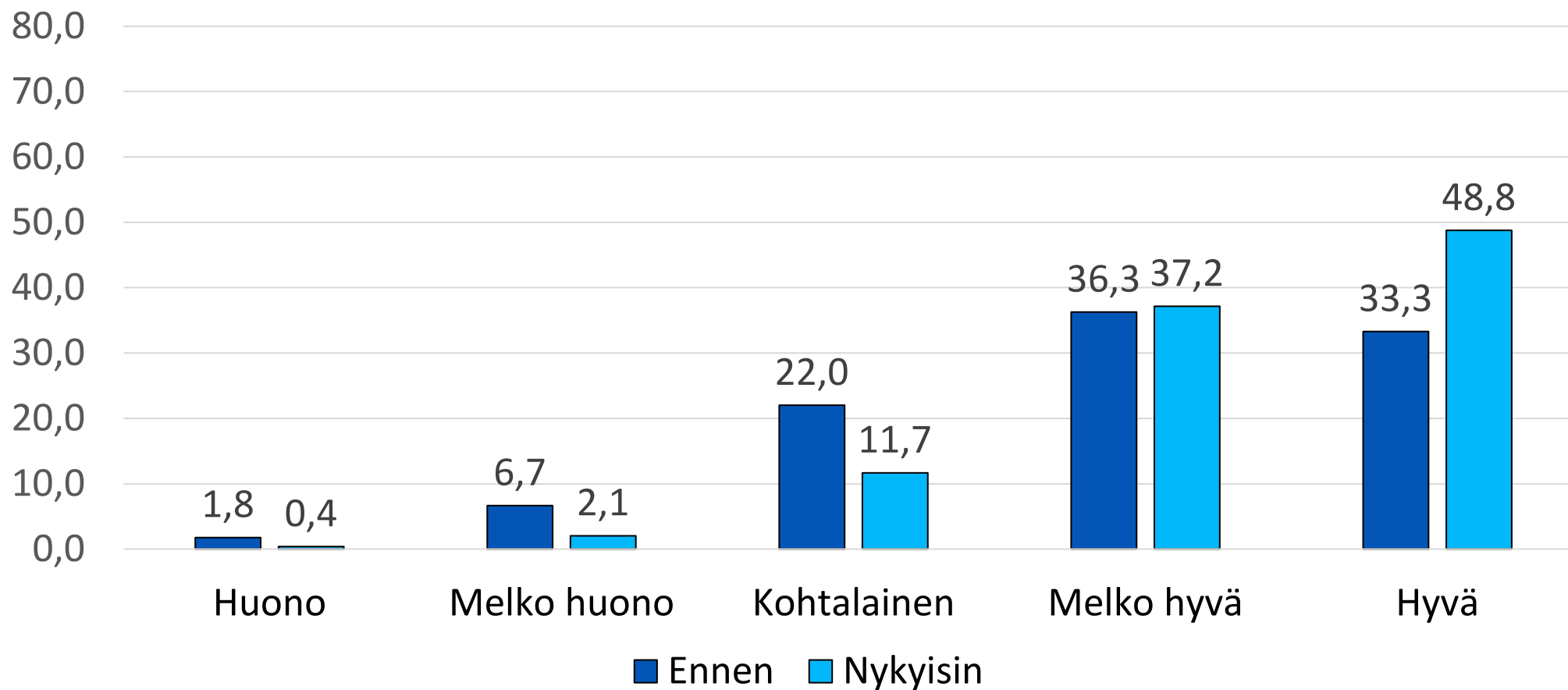
Tyytyväisyys vapaa-ajan määrään lisääntyi 68 %:lla

”Miten tyytyväinen olitte vapaa-aikanne määrään ennen eläkkeelle jäämistä? Entä nykyisin?”, %

Jaksaminen pysyi samanlaisena 53 %:lla ja parantui 36 %:lla

”Millainen jaksamisenne oli ennen eläkkeelle jäämistä? Entä nykyisin?”,
%

Keskustelemassa

Harri Hellstén, Suomen Yrittäjät

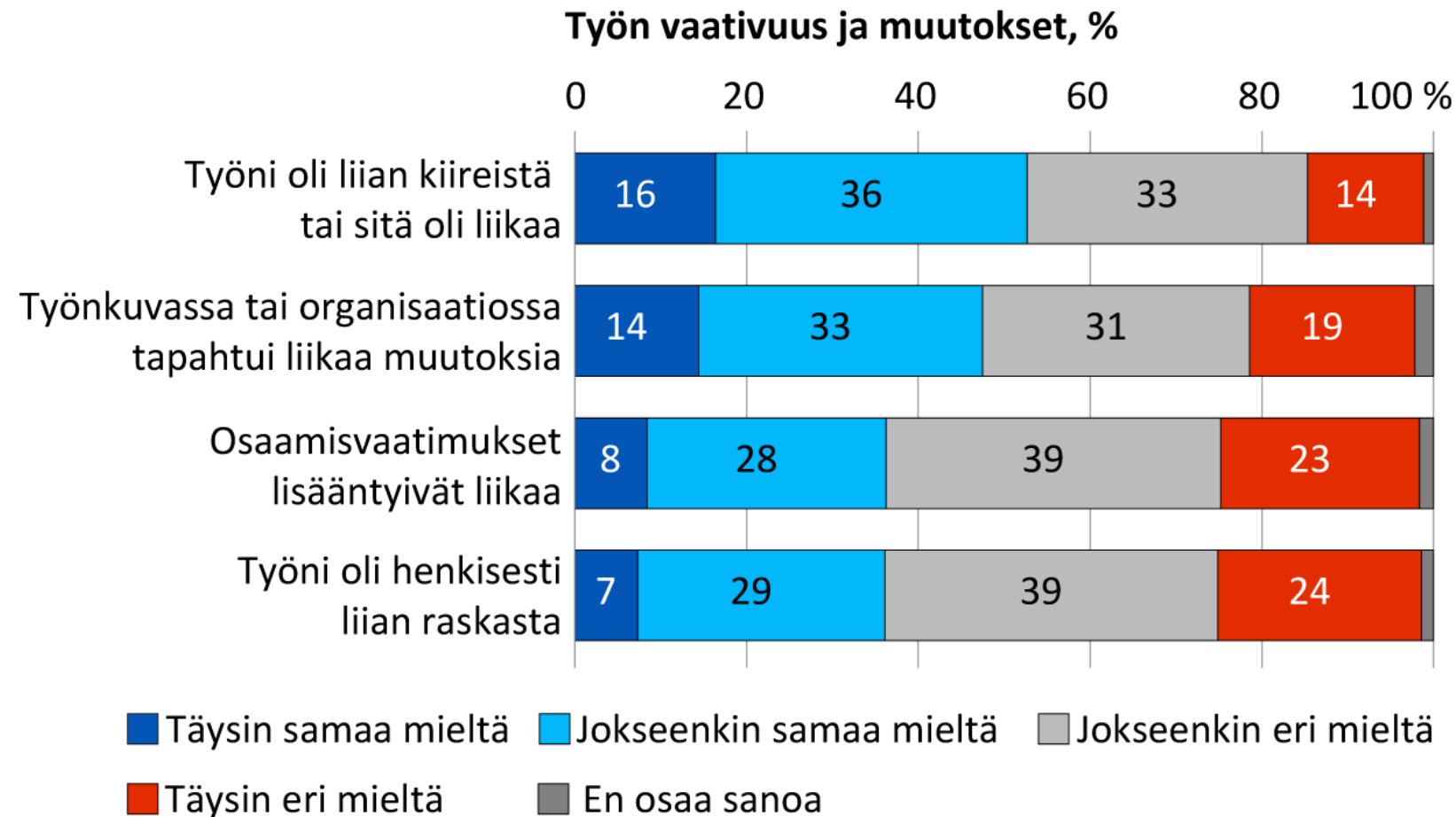
Ville Kopra, Akava

Jenni Pääkkönen, valtiovarainministeriö

Keskustelun juontaa **Elina Päivinen**, Eläketurvakeskus

Työ, terveys ja sosiaaliset suhteet vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustalla

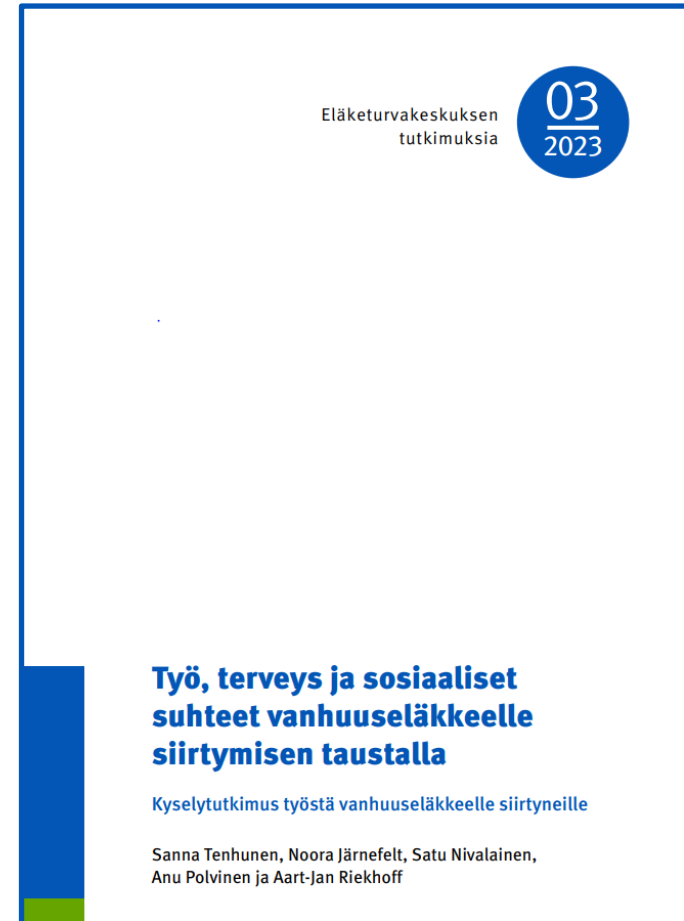

Lähde: Eläketurvakeskus

Tutustu tutkimukseen

- **Uutinen:** Myönteinen kokemus työstä ja työoloista voi kannustaa työskentelemään yli alimman vanhuuseläkeiän (Etk.fi, 14.9.)
- **Tutkimusjulkaisu Julkarissa:** Työ, terveys ja sosiaaliset suhteet vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustalla

Tulossa

- **Marraskuussa:** Työstä eläkkeelle - kyselytutkimus: Työssä eläkkeen ohessa ja tutkimusseminaari. [Seminaarin tiedot päivittyvät myöhemmin verkkosivullemme.](#)
- [Työeläkepäivä 30.11.](#)
- [Tilaa uutiskirjeemme: Eläkefakta](#)
- Seuraa ETK:n julkaisuja X:ssa: [@ETKinfo](#)

Uutiskirjeet

[Tilaa uutiskirjeitä valitsemalla lomakkeella](#) sinua kiinnostavat vaihtoehdot. Muista ilmoittaa myös nimesi ja sähköpostiosoitteesi.

Uutiskirjeiden tietosuojasta voit lukea [verkkopalveluiden tietosuojaselosteesta](#). Tutustu myös yleisiin [tietosuojakäytäntöihimme](#).

Eläkefakta

Tuotamme korkeatasoista ja laajasti hyödynnettyä asiantuntijatietoa eläketurvan arviointiin ja kehittämiseen. Tutkimme eläketurvaa, teemme ennusteita ja laadimme tilastoja. Eläkefakta kokoaa yhteen julkaisujamme ja niiden keskeisiä havaintoja sekä esittelee muita ajankohtaisia asioita. Ilmestyy 10 kertaa vuodessa. [Viimeisimmät Eläkefaktat uutiskirjearkistossa](#)

